

УДК 004.942:658.62

Лукаш Олексій Володимирович
(наук. керівник – канд. екон. наук, Прігунов О. В.)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АУДИТОМ ТОВАРІВ

В умовах цифровізації суспільства важливим напрямом професійної документно-інформаційної діяльності стало управління цифровими документами та цифровими трансформаціями документно-інформаційної діяльності. Обсяги інформації, її роль та значення, сфери використання і потреба в аналізі стрімко зростає, а отже, виникла необхідність її обробки на новому рівні. Цифрові трансформації розширюють простір професійної діяльності документознавця-менеджера, актуалізують нові завдання, пов'язані з упровадженням та використанням сучасних цифрових технологій. Фахівці потребують нових компетентностей, які є у сфері управління IT-проектами, моделювання предметної галузі документно-інформаційної діяльності підприємства для його цифрових трансформацій, формування цифрової культури й готовності до цифрових змін [1].

Кінцевий результат діяльності підприємства залежить від правильного ведення обліку та оподаткування товарів, тому процес реалізації товарів має важливе значення. Проблемні питання аудиту товарів досліджували такі вітчизняні вчені: С. Бардаш, Г. Бескоста, Н. Дорош, Л. Кулаковська, А. Макаренко, Т. Меліхова, І. Масленнікова [2], Г. Даценко, О. Кудирко [3] та інші.

З метою своєчасного запобігання помилок в обліку та оподаткуванні процесів придбання, збереження та реалізації товарів на торговельних підприємствах відокремлюються відділи внутрішнього аудиту [2]. Метою аудиту товарів є встановлення наявності товарів на складах і у торговельному залі, правильність їх оподаткування та ведення обліку. Завдання проведення аудиту товарів наведені на рис. 1.

Рисунок 1 – Завдання аудиту товарів [2]

Ефективно відстежувати рух товарів, контролювати запаси, забезпечувати якість продуктів і дотримання нормативних вимог дає змогу організаціям цифрова система аудиту товарів. Це процес перевірки, аналізу та контролю товарів за допомогою цифрових технологій. Така система для оптимізації процесів аудиту поєднує різні технології, як-от інтернет речей, штучний інтелект, машинне навчання та блокчейн. Так, прикладами застосування цифрової системи аудиту товарів може бути контроль якості продуктів харчування. Цифрова система аудиту може відстежувати рух продуктів харчування від виробника до споживача. Використовуючи IoT-датчики та блокчейн, система може моніторити умови зберігання, як-от температура і вологість, під час транспортування. Якщо ці параметри виходять за межі допустимих норм, система попереджає відповідних працівників, що допомагає запобігти псуванню продуктів. У роздрібному бізнесі цифрові системи аудиту можуть автоматично відстежувати запаси товарів у магазинах. Завдяки камерам, сканерам та штрих-кодам система може контролювати кількість товарів на полицях, виявляти розриви в запасах і відстежувати поповнення товару. Це допомагає роздрібним компаніям підтримувати оптимальний рівень запасів, зменшуючи ризик дефіциту або надлишку товарів.

Результатом аудиту є аудиторський висновок, який надає фактичний стан руху готової продукції на підприємстві. Зміст цього документа залежить від конкретних обставин та результатів перевірки. Через це форма аудиторського висновку може бути довільною, але обов'язково в ньому мають бути такі розділи: заголовок, вступ, масштаб перевірки, висновок аудитора стосовно питання, яке перевіряється, дата аудиторського висновку, адреса аудиторської фірми та підпис під аудиторським висновком.

Аудит готової продукції включає перевірку своєчасності і якості обліку виробництва, випуску та реалізації готової продукції не тільки за звітній період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю і своєчасним її відвантаженням покупцям. Практичні дослідження свідчать, що для обліку готової продукції доцільним є використання уніфікованих форм документації. До того ж необхідною умовою є: створення графіків документообігу з обліку продукції і доведення до виконавців їх функцій під час створення і перевірки первинних документів; видача розпорядчої документації особам, що відповідають за здійснення тієї або іншої господарської операції.

Цифрові технології, які з'явилися впродовж останнього десятиліття, якісно впливають на зміни процесу управління підприємством, дають змогу підприємствам знайти ефективні джерела підвищення продуктивності та можливості стрімкого розвитку конкурентоспроможності. Цифрова система для аудиту товарів має значний вплив на підвищення ефективності та точності аудиторських процесів. Використання такої системи забезпечує автоматизацію збору та аналізу даних, що знижує людський фактор і мінімізує можливість помилок. Завдяки цифровим технологіям можна швидше й точніше відстежувати рух товарів, їх обіг та складські запаси. Це сприяє прозорості та посиленню контролю за операціями з товарами. Також система дає змогу зберігати та обробляти великий обсяг даних, забезпечуючи швидкий доступ до потрібної інформації та оптимізуючи прийняття

рішень. Упровадження цифрової системи в аудиторський процес значно підвищує ефективність контролю та поліпшує загальну якість аудиту товарів. Однак для великої кількості підприємств готовність використовувати цифровий інструментарій є серйозним викликом до змін. Застосування інновацій передбачає заміну наявної моделі управління, переформатування комунікацій, технологій та загалом організаційної структури підприємства.

Список використаних джерел

1. Матвієнко О., Цивін М. Управління документацією у цифровому середовищі» – освітньо-професійна програма цифрового спрямування. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 2022. № 10. С. 151–164. DOI: 10.31866/2616-7654.10.2022.269490.
2. Меліхова Т. О., Масленнікова І. А. Удосконалення обліку, оподаткування та аудиту товарів при здійсненні експортно-імпортних операцій для ефективного податкового планування на торговельних підприємствах. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.11.1.
3. Даценко Г., Кудирко О. Методика проведення аудиту й внутрішньогосподарського контролю товарних запасів на торговельних підприємствах. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. № 12. С. 84–90. DOI: 10.32851/2708-0366/2022.12.12.
4. Анісімова О. М., Лукаш Г. П. Формування системи документно-інформаційного забезпечення в умовах цифрових комунікацій. *Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Вінниця, 24 листопада 2023 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2023. С. 9–11.

Анотація. Розкрито питання розробки та використання цифрової системи для забезпечення ефективного управління аудитом товарів. Проаналізовано завдання аудиту товарів та документи. Звернено увагу на приклади використання сучасних технологій, що сприяють покращенню якості аудиту.

Ключові слова: документаційне забезпечення, аудит товарів, аудиторський процес, цифрова система управління.

УДК 330.46

Шафорост Владислав Вячеславович, Хмель Артем Євгенійович
(*наук. керівник – д-р фіз.-мат. наук, професор Ніколюк П. К.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДОКУМЕНТОЗНАВЧІЙ СФЕРІ

В останні десятиліття штучний інтелект став ключовим інструментом у багатьох сферах, включно з документообігом. Документознавство – це галузь, яка вивчає створення, обробку, архівування та розповсюдження документів у всіх їх аспектах. Використання ШІ в управлінні документами може принести багато переваг.

Системи штучного інтелекту можуть бути використані для автоматизації обробки та аналізу великих обсягів документів, як-от сортування, класифікація, ви-